

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา : จากโรงเรียน
สู่ชุมชน

ชื่อผู้เขียน

นายสมบัติ ปุตุตรี

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถพร พงษ์วาท	ประธานกรรมการ
อาจารย์องอาจ โฉมชอุณหันธ์	กรรมการ
อาจารย์ไพฑูริย์ อุบันโน	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยที่ได้รับการสั่งสอน และฝึกปฏิบัติในโรงเรียน ไปใช้ในชีวิตจริงในชุมชนของนักเรียนประถมศึกษาที่จบจากโรงเรียน วัดร่องส้าว สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน โดยอาศัยกรอบทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะ กระบวนการ 9 ประการ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางในการศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนที่จบหลักสูตรประถมศึกษาไปแล้ว และ เคยปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการนักเรียนโรงเรียนวัดร่องส้าว ไม่มีการศึกษาต่างๆ จำนวน 40 คน นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้ทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนคนอื่น ๆ ประกอบอีก 40 คน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบและการอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในการศึกษาค้นคว้านี้ โดยภาพรวมแล้วกล่าวได้ว่า ได้มีการนำ วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยที่โรงเรียนปลูกฝัง อบรม และฝึกปฏิบัติในรูปของคณะกรรมการนักเรียน ไปใช้ในชีวิตจริงในชุมชนระดับหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะไม่มีการปฏิบัติครบถ้วนทั้ง 9 ประการของทักษะ กระบวนการที่กรมวิชาการระบุไว้ก็ตาม เพราะจากข้อมูลการสัมภาษณ์อดีตนักเรียนและคณะกรรมการ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถระบุปัญหาชุมชน ปัญหาเยาวชนในชุมชน วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นได้ด้วยกันทั้งสิ้น ส่วนที่อาจกล่าวได้ว่ายังไม่

เป็นการนำเอาวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตจริง ได้อย่างแท้จริง เป็นส่วนที่ว่าด้วยเหตุ
เข้าร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อแก้ปัญหาที่ชุมชนและเยาวชนในชุมชนเผชิญอยู่ ตลอดจน
การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนโดยรวม ทั้งนี้คงไม่ใช่ความผิดหรือข้อบกพร่องของอดีต
นักเรียนฯ ผู้ให้สัมภาษณ์แต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ชี้ว่าผู้ใหญ่ในชุมชนเอง
กลับกลายเป็นตัวอุปสรรคที่สกัดกั้น การแสดงออกและการมีส่วนร่วมของอดีตนักเรียน ฯลฯ เหล่านี้
เสียเอง ข้อมูลจากฝ่ายผู้ใหญ่ในการศึกษาคั้งนี้ เองก็ดูจะยืนยันข้อสังเกตนี้ เพราะถึงแม้โดยรวม
พวกผู้ใหญ่จะดูมีความพึงพอใจในผลผลิตของโรงเรียนวัดร่องส้าวก็ตาม พวกเขาเกือบทั้งหมดก็
แสดงความเห็นว่าผู้ใหญ่ในชุมชนเอง ทั้งผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการแก้ไขปัญหามุมชน ปัญหาเยาวชน
และการพัฒนาชุมชนโดยทั่วไป ควรเปิดใจกว้าง เปิดโอกาสให้เยาวชนในชุมชนได้แสดงความ
คิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้พวกเขาได้เข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการ
พัฒนาชุมชนของพวกเขามากขึ้น ดังนั้น การศึกษาเรื่องนี้ในอนาคตน่าจะให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่ใน
ชุมชนให้มากขึ้น เพราะการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าทางโรงเรียนได้ทำหน้าที่ของตนเอง ไม่ได้ระดับหนึ่ง
แล้ว เมื่อผลผลิตของโรงเรียนออกไปใช้ชีวิตในชุมชนจริง กลับพบว่าส่วนที่ทำให้เยาวชนเหล่านั้น
ไม่สามารถปฏิบัติตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยได้เต็มที่ กลายเป็นผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนนั่นเอง การที่จะ
คาดหวังให้โรงเรียนทำหน้าที่ให้สมบูรณ์แบบแต่เพียงฝ่ายเดียว ออกจะเป็นความคาดหวังที่ไม่สมจริง
และไม่เป็นธรรมนัก

Independent Study Title	Democracy Project in Primary Schools : From School to Community	
Author	Mr.Sombat Pooutree	
M.Ed.	Educational Administration	
Examining Committee	Assoc.Prof.Dr.Annop Pongwat	Chairman
	Lect.Ong-Ard Kosashunhanan	Member
	Lect.Paiboon U-panno	Member

Abstract

This study was an attempt to find out whether and how much school leavers were able to actually live a democratic way of life they had been taught and trained in school. It was conceptually guided by the desirable/expected characteristics students were supposed to possess and demonstrate after having undergone the Democracy in School Project as well as by the learning process skills prescribed by the Department of Curriculum and Instruction Development, Ministry of Education. Altogether, 40 former students and, concurrently, members of the student committee of Wat Rongsao School, the Office of Muang Lamphun District Primary Education, served as this study's key informants. Structured interviews were conducted with each and everyone of them to obtain needed data. Moreover, 40 community leaders and other senior persons were also interviewed as reference points and for comparative purposes.

The analysis of collected data yielded the following findings.

Overall, it could be said that those former students did actually live, to a certain degree, a democratic way of life within the real community context despite the fact that they did not demonstrate all required learning process skills. Evidently, based on the interviews, they were able to identify community problems and youth problems in the community, offer their views regarding their causes as well as possible solutions to those problems. What was found problematic had to do with their participation in community activities in order to both solve those identified problems and improve the whole community in general.

Obviously, this problematic aspect or failure was not to be attributed to those former students alone. Interview contents clearly indicated that adults in the community were found to have been major hindrances to their active participation in those problem-solving and community-developing activities. Their ideas and opinions were regarded by adults as childish not to be taken seriously. This particular finding was rather disturbing and discouraging. On the other hand, although adults interviewed were satisfied with School products, most of them felt that community adults in general and those directly responsible for correcting community and youth problems as well as community development affairs in particular should be more open-minded and accord community youth more opportunities in expressing themselves and more actively participating in such affairs. Therefore, future studies on this topic should place more emphasis on the role of adults.

Expecting school to do its job perfectly alone, i.e., producing perfectly functioning democratic individuals, is both not realistic and fair.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University